

הַלְבוֹת אִסּוּרֵי בִיאה פֶּרֶק יב

א. יִשְׂרָאֵל שֶׁבַעַל גּוֹיָה מִשָּׂאֵר הָאֻמוֹת, דֶּרֶךְ אִישׁוֹת, אוֹ יִשְׂרָאֵלִית שֶׁנִּבְעָלָה לְגוֹי, דֶּרֶךְ אִישׁוֹת הָרִי אֵלּוּ לֹקִין מִן הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמָר "לֹא תִתְחַתֵּן, בָּם" (דברים ז, ג): אֶחָד שֶׁבָעָה עֲמֻמִּין, וְאֶחָד כָּל הָאֻמוֹת בְּאִסּוּר זֶה. וְכֵן מִפְּרֹשׁ עַל יְדֵי עֲזָרָא "וְאֲשֶׁר לֹא-נִתֵּן בְּנִיתָנוּ, לְעַמִּי הָאָרֶץ; וְאֶת-בְּנִיתֵיהֶם, לֹא נָקַח לְבָנֵינוּ" (נחמיה י, לא). וְלֹא אִסְרָה תּוֹרָה, אֲלֵא דֶּרֶךְ חֲתָנוּת.

ב. אֲבָל הֵבֵא עַל הַגּוֹיָה דֶּרֶךְ זֵנוֹת מִכֵּין אוֹתוֹ מִפֶּת מַרְדּוֹת מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים, גִּזְרָה שְׁמָא יָבוֹא לְהִתְחַתֵּן. וְאִם יִחְדָּה לוֹ בְּזֵנוֹת חֵיב עָלֶיהָ מָשׁוּם נָדָה, וּמָשׁוּם שִׁפְחָה, וּמָשׁוּם גּוֹיָה, וּמָשׁוּם זִוְנָה; וְאִם לֹא יִחְדָּה לוֹ אֲלֵא נִקְרִית נִקְרָה, אֵינּוּ חֵיב אֲלֵא מָשׁוּם גּוֹיָה. וְכָל חֵיובֵין אֵלּוּ מִדְּבָרֵיהֶן.

ג. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשִׁהֲיָה הַבּוֹעֵל יִשְׂרָאֵל. אֲבָל כּוֹהֵן הֵבֵא עַל הַגּוֹיָה לֹקָה מִן הַתּוֹרָה מָשׁוּם זִוְנָה, וְאֶחָד זִוְנָה גּוֹיָה וְאֶחָד זִוְנָה יִשְׂרָאֵלִית; וּבִבְעִילָה בְּלֶכֶד לֹקָה, שֶׁהָרִי אֵינָה בֵּת קִדּוּשִׁין.

ד. כָּל הַבּוֹעֵל גּוֹיָה, בֵּין דֶּרֶךְ חֲתָנוּת בֵּין דֶּרֶךְ זֵנוֹת אִם בְּעָלָה בְּפֶרֶה־סִּיָּה, וְהוּא שֶׁיִּבְעַל לְעֵינֵי עֲשָׂרָה מִיִּשְׂרָאֵל אוֹ יִתֵּר אִם פָּגְעוּ בּוֹ קִנְאִין וְהִרְגוּהוּ, הָרִי אֵלּוּ מִשְׁבַּחִין וְזִרְזִין; וְדָבָר זֶה הִלְכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינֵי הוּא, וְרָאִיהָ לְדָבָר זֶה מַעֲשֵׂה פִינְחָס בְּזִמְרִי.

ה. וְאֵין הַקִּנְאִי רָשָׁאִי לִפְגַּע בָּהֶן, אֲלֵא בְּשַׁעַת מַעֲשֵׂה כְּזָמְרִי, שֶׁנֶּאֱמָר "וְאֶת-הָאִשָּׁה אֶל-קִבְתָּהּ" (במדבר כה, ח); אֲבָל אִם פֶּרֶשׁ, אֵין הוֹרְגִין אוֹתוֹ, וְאִם הִרְגוּ, נִהְרַג עָלָיו. וְאִם בָּא הַקִּנְאִי לְטַל רְשׁוֹת מִבֵּית דִּין לְהִרְגוֹ אֵין מוֹרִין לוֹ, וְאִף עַל פִּי שֶׁהוּא בְּשַׁעַת מַעֲשֵׂה; וְלֹא עוֹד, אֲלֵא אִם בָּא הַקִּנְאִי לְהִרְגַּת אֶת הַבּוֹעֵל, וְנִשְׁמַט הַבּוֹעֵל וְהִרְגַּת הַקִּנְאִי כְּדִי לְהַצִּיל עַצְמוֹ מִיָּדוֹ אֵין הַבּוֹעֵל נִהְרַג עָלָיו. וְהֵבֵא עַל בֵּת גֵּר תוֹשֵׁב, אֵין הַקִּנְאִין פּוֹגְעִים בּוֹ; אֲבָל מִכֵּין אוֹתוֹ מִפֶּת מַרְדּוֹת.

ו. לֹא פָּגְעוּ בּוֹ קִנְאִים, וְלֹא הִלְקוּהוּ בֵּית דִּין הָרִי עֲנָשׁוֹ מִפְּרֹשׁ בְּדָבָרֵי קִבְלָה שֶׁהוּא נִכְרַת, שֶׁנֶּאֱמָר "כִּי חָלַל יְהוּדָה, אֶת קִדְשׁ ה' אֲשֶׁר אָהֵב, וּבָעַל, בֶּת-אֵל נֹכֵר. יִכְרַת ה' לְאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂנָּה, עֵר וְעֹנָה" (ראה מלאכי ב, יא-יב): אִם יִשְׂרָאֵל הוּא, לֹא יִהְיֶה לוֹ "עֵר" בַּחֲכָמִים "וְעֹנָה" בַּתְּלִמִּידִים; וְאִם כּוֹהֵן הוּא, לֹא יִהְיֶה לוֹ מַגִּישׁ מִנְחָה לַה' עֲבָאוֹת. הֵנָּה לְמִדַּת שֶׁהַבּוֹעֵל גּוֹיָה כָּאֵלּוּ נִתְחַתֵּן לְעִבּוּדָה זָרָה, שֶׁנֶּאֱמָר "וּבָעַל, בֶּת-אֵל נֹכֵר", וְנִקְרָא מַחֲלֵל קִדְשׁ.

ז. עוֹזֵן זֶה אִף עַל פִּי שְׂאִין בּוֹ מִיתַת בֵּית דִּין, אֵל יִהְיֶה קָל בְּעֵינֶיהָ; אֲלֵא יֵשׁ בּוֹ הֶפְסֵד, שְׂאִין בְּכָל הָעֲרִיּוֹת כְּמוֹתוֹ: שֶׁהֵבֵן מִן הָעֲרִיָּה, בָּנוּ הוּא לְכָל דָּבָר; וּבְכָלֵל יִשְׂרָאֵל יִחָשֵׁב, וְאִף עַל פִּי שֶׁהוּא מִמְּזֹר. וְהֵבֵן מִן הַגּוֹיָה, אֵינּוּ בָנוּ שֶׁנֶּאֱמָר "כִּי-יִסִּיר אֶת-בְּנֵה מֵאַחֲרָי" (דברים ז, ד), מִסִּיר אוֹתוֹ מִלְּהִיּוֹת אַחֲרֵי ה'. וְדָבָר זֶה גוֹרֵם לְהִדְבֵּק בְּגוֹיִים, שֶׁהַבְּדִילָנוּ הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵהֶם, וְלָשׁוֹב מֵאַחֲרֵי ה', וְלִמְעַל בּוֹ.

ח. גּוֹי הֵבֵא עַל בֵּת יִשְׂרָאֵל אִם אִשָּׁת אִישׁ הִיא, נִהְרַג עָלֶיהָ; וְאִם פְּנוּיָה הִיא, אֵינּוּ נִהְרַג. אֲבָל יִשְׂרָאֵל שֶׁבָּא עַל הַגּוֹיָה בֵּין קִטְנָה בֵּת שְׁלוֹשׁ שָׁנִים וְיָוִם אֶחָד בֵּין גְּדוּלָּה, בֵּין פְּנוּיָה בֵּין אִשָּׁת אִישׁ, וְאִפְּלוּ הָיָה קִטָּן בֶּן תִּשְׁעֵי שָׁנִים וְיָוִם אֶחָד כִּיּוֹן שֶׁבָּא עַל הַגּוֹיָה בְּזִדּוֹן, הָרִי זֶה נִהְרַגָת: מִפְּנֵי שֶׁבָּאת לְיִשְׂרָאֵל תִּקְלָה עַל יְדִידָה,

כְּבִהְמָה. וְדָבַר זֶה מִפָּרֶשׁ בַּתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר "הֵן הִנֵּה הָיוּ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל . . . וְכָל-אִשָּׁה, יִדְעַת אִישׁ לְמִשְׁכַּב זָכָר הָרְגוּ" (במדבר לא, טז-יז).

ז. הָעֲבָדִים שֶׁהִטְבִּילוּ אוֹתָם לְשֵׁם עֲבֹדוֹת, וְקִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מִצְוֹת שֶׁהָעֲבָדִים חַיִּבִּים בָּהֶם יֵצְאוּ מִכָּלֵל הַגּוֹיִּים, וְלִכְלֹל יִשְׂרָאֵל לֹא בָּאוּ. לְפִיכָךְ הַשְׁפָּחָה אֲסוּרָה לְבֵן חוֹרִין, אֶחָד שִׁפְחָתוֹ וְאֶחָד שִׁפְחַת חֲבֵרוֹ; וְהָבֹא עַל הַשְׁפָּחָה, מִפִּיֵּן אוֹתוֹ מִכַּת מִרְדּוֹת מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים. שֶׁהָרִי מִפָּרֶשׁ בַּתּוֹרָה שֶׁהָאָדוֹן נוֹתֵן שְׁפָחָה כְּנֻעֲנִית לְעֲבָדוֹ הָעִבְרִי, וְהִיא מִתֵּרֵת לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "אִם-אֲדֹנָיו יִתֵּן-לוֹ אִשָּׁה" (שמות כא, ד). וְלֹא גָזְרוּ חֲכָמִים בְּדָבָר זֶה, וְלֹא חִיבָהּ תּוֹרָה מַלְקוֹת בַּשְׁפָּחָה, אֲלֵא אִם כֵּן הִיְתָה נַחֲרַפֶּת לְאִישׁ, כְּמוֹ שֶׁבֹאֲרָנוּ.

י. אֵל יֵהִי עוֹוֹן זֶה קָל בְּעֵינֶיךָ, מִפְּנֵי שָׂאִין בּוֹ מַלְקוֹת מִן הַתּוֹרָה שֶׁגַּם זֶה גּוֹרֵם לְבֵן לְסוּר מֵאַחֲרֵי ה', שֶׁהֵבֵן מִן הַשְׁפָּחָה עֶבֶד וְאִינוּ מִיִּשְׂרָאֵל; וְנִמְצָא גּוֹרֵם לְזֶרַע הַקֹּדֶשׁ לְהַתְחַלֵּל, וְלַהֲיוֹתָם עֲבָדִים. וְהָרִי אֲנִקְלוּס הַמִּתְרַגֵּם כָּלֵל בְּעִילַת עֶבֶד וְשְׁפָחָה בְּכָלֵל "לֹא-יִהְיֶה קֹדֶשׁ, וְלֹא-תִהְיֶה קֹדֶשׁה" (ראה דברים כג, יח).

יא. הָבֹא עַל הַשְׁפָּחָה, וְאִפְּלוּ בַּפְּרִהֲסִיהָ וּבִשְׁעַת עֲבָרָה אֵין הַקִּנְאִין פּוֹגְעִין בּוֹ; וְכֵן אִם לָקַח שְׁפָחָה דֶּרֶךְ חֲתָנוּת, אִינוּ לוֹקֶה מִן הַתּוֹרָה, שֶׁמַּעַת שִׁטְבָּלָה וְקִבְּלָה מִצְוֹת, יֵצֵאת מִכָּלֵל הַגּוֹיִּים.

יב. נִתְעַרַּב וּלְד יִשְׂרָאֵלִית בּוֹלֵד שְׁפָחָה הָרִי שְׁנִיָּהֵן סֶפֶק, וְכָל אֶחָד מֵהֶן סֶפֶק עֶבֶד; וְכוֹפִין בְּעַל הַשְׁפָּחָה, וּמִשְׁחַרֵּר אֶת שְׁנֵיהֶם. וְאִם הָיָה הֵבֵן הוּא אָדוֹן שֶׁלְעֶבֶד כְּשִׁיגְדְּלוֹ יִשְׁחָרְרוּ זֶה אֶת זֶה, וְיִהְיוּ מִתְרִין לְבּוֹא בַּקֶּהֶל. הָיוּ הַתְּעַרְבֹת בָּנוֹת, הָרִי שְׁתֵּיהֶן סֶפֶק שְׁפָחוֹת; וְהָבֹא עַל אַחַת מֵהֶן, הוֹלֵד סֶפֶק עֶבֶד. וְכֵן אִם נִתְעַרַּב וּלְד גּוֹיָה בּוֹלֵד יִשְׂרָאֵלִית מִטְּבִילִים אֶת שְׁנֵיהֶן לְשֵׁם גֵּרוֹת, וְכָל אַחַת מֵהֶן סֶפֶק גֵּיוֹרֶת.

יג. כָּל הַגּוֹיִּים כָּלָם, כְּשִׁיתְּגִירוּ וְיִקְבְּלוּ עֲלֵיהֶן כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁלַּתּוֹרָה, וְהָעֲבָדִים, כְּשִׁישְׁתַּחֲרֹרוּ הָרִי הֵן כִּי־יִשְׂרָאֵל לְכָל דָּבָר, שֶׁנֶּאֱמַר "הִקְהֵל, חֻקָּה אַחַת לָכֶם" (במדבר טו, טו); וּמִתְרִין לְהַכְנִס בַּקֶּהֶל ה' מִיָּד וְהוּא שִׁישָׂא הַגֵּר אוֹ הַמִּשְׁחָרֵר בֵּת יִשְׂרָאֵל, וְיִשָּׂא הַיִּשְׂרָאֵלִי גֵיוֹרֶת וּמִשְׁחָרֶרֶת: חוּץ מֵאַרְבַּעַה עֲמֻמִּין בְּלִבָּד, וְהֵם עֲמוּן וּמוֹאָב וּמִצְרַיִם וְאַדּוּם שֶׁהָאֻמוֹת הָאֵלּוּ, כְּשִׁיתְּגִיר מֵהֶן אָדָם הָרִי הוּא כִּי־יִשְׂרָאֵל לְכָל דָּבָר, אֲלֵא לְעַנְיַן בִּיאָה בַּקֶּהֶל.

יד. וְכִיצַד דִּינָן: עֲמוּן וּמוֹאָב אֲסוּרִין אֲסוּר עוֹלָם, זְכָרִים וְלֹא נְקִבוֹת: שֶׁנֶּאֱמַר "לֹא-יָבֹא עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי . . ." (דברים כג, ד). וְהִלָּכָה לְמִשָּׁה מִסִּינִי, שֶׁהָעַמּוֹנִי הַזָּכָר וְהַמּוֹאָבִי הַזָּכָר הוּא שְׂאֲסוּר לְעוֹלָם לְשֵׂא בֵּת יִשְׂרָאֵל, אִפְּלוּ בֵּן בֵּן בְּנוֹ עַד סוֹף הָעוֹלָם; אֲבָל עַמּוֹנִית וּמוֹאָבִית, מִתֵּרֵת מִיָּד כְּשֶׁאֵר הָאֻמוֹת.

טו. מִצְרִי וְאַדּוּמִי, אֶחָד זְכָרִים וְאֶחָד נְקִבוֹת דּוֹר רִאשׁוֹן וְדוֹר שֵׁנִי, אֲסוּרִין לְבּוֹא בִּישְׂרָאֵל; וְדוֹר שְׁלִישִׁי מֵתָר, שֶׁנֶּאֱמַר "בָּנִים אֲשֶׁר-יּוֹלְדוּ לָהֶם, דּוֹר שְׁלִישִׁי" (דברים כג, ט). מִצְרִית מְעַבְרַת שְׁנַתְּגִירָה, בְּנָה שְׁנִי; מִצְרִי שְׁנִי שֶׁנִּשָּׂא מִצְרִית רִאשׁוֹנָה, אוֹ מִצְרִי רִאשׁוֹן שֶׁנִּשָּׂא מִצְרִית שְׁנִיָּה הוֹלֵד שְׁנִי: שֶׁנֶּאֱמַר "בָּנִים אֲשֶׁר-יּוֹלְדוּ לָהֶם", הַפְּתוּב תֵּלֵאֻ בְּלִידָה.

טז. גֵּר עַמּוֹנִי שֶׁנִּשָּׂא מִצְרִית, הוֹלֵד עַמּוֹנִי; וְגֵר מִצְרִי שֶׁנִּשָּׂא

עמונית, הולד מצרי: זה הפלל הולד פאמות, הולך אחר הזכר; נתגירו, הולך אחר הפחות.

יז. מי שנתגיר משבעה עממין, אינן אסורין מן התורה לבוא בקהל; והדבר ידוע, שלא נתגיר מהן אלא הגבעונים. ויהושוע גזר עליהם שיהיו אסורים לבוא בקהל, אחד זכרים ואחד נקבות; ולא אסר אותם, אלא בזמן שיש מקדש שנאמר "וחטבי עצים ושאיבי-מים לבית אלהי" (יהושוע ט, כג), תלה הרחקתם במקדש. והם הנקראים נתינים, לפי שנתנם לעבודת המקדש.

יח. בא דויד וגזר עליהם שלא יכנסו בקהל לעולם, ואפלו בזמן שאין מקדש; וכן מפרש בעזרא, "ומן-הנתינים, שנתן דויד והשרים לעבדת הלויים" (עזרא ח, כ). הא למדת, שלא תלה אותם במקדש. ולמה גזר עליהם הוא ובית דינו לפי שראה עזות ואכזריות שהיתה בהם, בעת שבקשו שבעת בני שאול בחיר ה' לתלותם, והרגום ולא רחמו עליהם.

יט. כשעלה סנחריב מלך אשור, בלבל כל האמות וערכם זה בזה והגלה אותם ממקומם. ואלו המצריים שבארץ מצרים עתה, אנשים אחרים הם; וכן האדומיים שבשדה אדום. והואיל ונתערכו ארבע אמות האסורים בכל אמות העולם שהן מתרים, התר הכל שכל הפורש מהן להתגיר, חזקתו שפרש מן הרב.

כ. לפיכך כשיתגיר הגר בזמן הזה בכל מקום בין אדומי, בין מצרי, בין עמוני, בין מואבי, בין כושי, בין שאר האמות אחד הזכרים ואחד הנקבות, מתרין לבוא בקהל מיד.